

Vad är skillnaden mellan
att **få vara med** och
att **vara delaktig**?

Från den 1 januari 2020 är barnkonventionen en del av Sveriges lag. Fyra artiklar sammanfattar och är som en ram för barnkonventionen, som alla andra artiklar ska tolkas utifrån. Det är:

Artikel 2 Inget barn ska diskrimineras

Det betyder att alla barn har samma värde och därför ska ha samma rättigheter. Bakgrund, religion, kön, funktionsnedsättning med mera ska inte påverka.

Artikel 3 Barnets bästa ska beaktas i alla frågor som rör barnet

Det betyder att vi måste tänka på vad som är bra för barn när vi fattar beslut, inte bara beslut om till exempel barnverksamhet utan om allt som berör dem.

Artikel 6 Barnet har rätt till liv och utveckling

Det betyder att vi ska slå vakt om barnets rätt att blomstra. Barn behöver inte bara mat och kläder, barn behöver växa psykiskt, fysiskt, andligt och socialt.

Artikel 12 Barnet har rätt till deltagande och inflytande

Det betyder att barnet har rätt att få uttrycka sig och att vuxna ska lyssna och ta hänsyn till barns åsikter. Det räcker alltså inte med att vuxna fantiserar om vad de tror att barn tycker, tänker eller behöver.

I portalparagrafen till Kyrkoordningen, står det att barn har en särställning i Svenska kyrkan och därför särskilt ska uppmärksammas i kyrkans verksamhet. Kyrkomötet har beslutat att det ska göras en barnkonsekvensanalys innan alla beslut som fattas i Svenska kyrkan.

Inför beslut

När ett kyrkoråd ska ta stora beslut behöver de först göra ett grundligt förarbete. Det kan till exempel gälla beslut kring hur församlingen ska vara involverad i klimatsamverkan, vid förändringar av tjänster eller lokaler. Beslutsfattarna behöver ta hänsyn till de fyra artiklarna inför och i ett beslut. Det kallas att ha ett barnrättsperspektiv. En barnkonsekvensanalys är helt enkelt en analys av hur det tänkta beslutet kommer att påverka barn i sammanhanget.

När en församlingsinstruktion görs, innehåller den en omvärldsanalys av församlingen, vilka som bor där och hur de har det. Om den innehåller fakta om barn och unga, kan den användas i framtida barnkonsekvensanalyser.

När en barnkonsekvensanalys görs, ska barn och unga själva få tycka till om förslaget. Det kan till exempel göras genom att besöka en av församlingens barn- och ungdomsgrupper, be Svenska Kyrkans Ungas lokalavdelningsstyrelse att svara på några frågor eller att samla ett råd av barn och unga i församlingen som möts kontinuerligt.

Vid beslut

När kyrkorådet har tagit del av och diskuterat resultatet, kan de ändå ta ett beslut som går emot barn och ungas intressen. Då måste det framgå i beslutet hur de resonerar och varför de valde att göra så. Kyrkorådet kan även besluta om "kompensatoriska åtgärder", alltså sådant som på något sätt kan göra konsekvenserna av beslutet mindre dåliga för barn och unga.

METODFÖRSLAG

Hearing

Välj ut en fråga som ni vill ska vara i fokus under hearingen. Den får gärna vara en något större fråga som till exempel budget, församlingsinstruktion eller hur församlingen ska jobba med färdplan för klimatet.

Bjud in till en öppen träff där barn och unga ges möjlighet att träffa representanter från kyrkorådet. Kyrkoherden och den/de anställda som har ett särskilt ansvar för den aktuella frågan behöver vara på plats och lyssna samt svara på frågor under träffen.

Inled med att berätta om det aktuella ämnet, innan barn, unga och förtroendevalda får möjlighet att dela och prata tillsammans. Avsluta med en gruppdiskussion där alla får möjlighet att svara på frågor som ställs samman.

Innan hearingen behöver det säkerställas att det kommer barn till själva hearingen. Hur det ser ut kan nog skilja sig åt beroende på hur det nuvarande barnkonsekvensanalysarbetet i församlingen/pastoratet ser ut.

Det kan vara lämpligt att bjuda in till den här typen av större samling någon gång om året.

Delta på en befintlig gruppträff

Välj ut en fråga som ni vill ska vara i fokus under träffen. Det får gärna vara en tydligt avgränsad fråga där det kanske finns några olika möjliga scenarion att samtala kring.

Kontakta Svenska Kyrkans Ungas lokalavdelning och/eller den som ansvarar för församlingen/pastoratets barn- och ungdomsverksamhet för att komma överens om vilken/vilka grupper som ska besökas och vid vilket tillfälle det passar att ni kommer.

Någon anställd som har ett särskilt ansvar för den aktuella frågan tillsammans med en-två representanter från kyrkorådet deltar för att lyssna samt svara på frågor under träffen. Tänk på att variera vilken grupp ni besöker så att samma grupp inte får besök mer än en gång/år.

Att tänka på

Vilken tid och plats passar bäst för de som ska bjudas in?

Behöver det erbjudas något annat runt omkring, som mat/fika, någon aktivitet, andakt?

Hur ska inbjudan utformas för att tilltala målgruppen (bild och språk)?

Att tänka på

Berätta innan att ni kommer och vad ni vill samtala om.

Anpassa det pedagogiska till gruppen. Det kan vara lättare att samtala samtidigt som barnet deltar i en värderingsövning eller gör ett collage.

Avsätt tid så att ni har möjlighet att vara med på det som händer runt omkring som är gruppens vanliga inslag som fika, lekar och andakt.

Barnperspektiv

Församlingspedagogen och/eller andra anställda som jobbar med barn och unga i församlingen/pastoratet bör ges möjlighet att få yttra sig kring hur beslut som rör barn och unga kommer att påverka barn. Det kan de göra genom att inta ett barnperspektiv. Den som intar ett barnperspektiv behöver se på situationen och beslutet ur barnets perspektiv, inte som en vuxen som tolkar vad som är bäst för barnet.

Ibland rymmer en fråga flera perspektiv, som den nu så aktuella klimatfrågan. Går det att ha båda perspektiven samtidigt. Svenska Kyrkans Unga tänker att det går att kombinera ihop olika perspektiv. Ansvarsfull förvaltning av klimatet påverkar både hur vi har det nu och i framtiden. Barnets röst in i det arbetet är viktigt både nu och i framtiden.

Arbetet med barnkonsekvensanalys kan bli så stort eller litet som församlingen/pastoratet väljer att göra det. Val av metod kan styras utifrån storlek på projektet, men Svenska Kyrkans Unga vill utmana er att göra något mer än ni brukar kring arbetet med barnkonsekvensanalys. Ta ett kliv framåt! Om ni vill ha ytterligare inspiration tipsar vi dessutom om

Svenska Kyrkans Unga i Uppsala stift bjuder tillsammans med Uppsala stift och Sensus in till utbildningen Barnets väska.

Utbildningen vänder sig till barn i åldern 10-18 år, som deltar tillsammans med anställda och förtroendevalda från församlingen.

Vi ser gärna att församlingen utser en grupp på cirka fem deltagare, gärna i varierande ålder.

Här finns mer information och aktuella datum

www.svenskakyrkansunga.se/upsala/barnkonventionen

Kontakt

Johanna Knutsson, stiftskonsulent för Svenska Kyrkans Unga

Telefon: 018-68 07 16

E-post: uppsalademokrati@svenskakyrkansunga.se